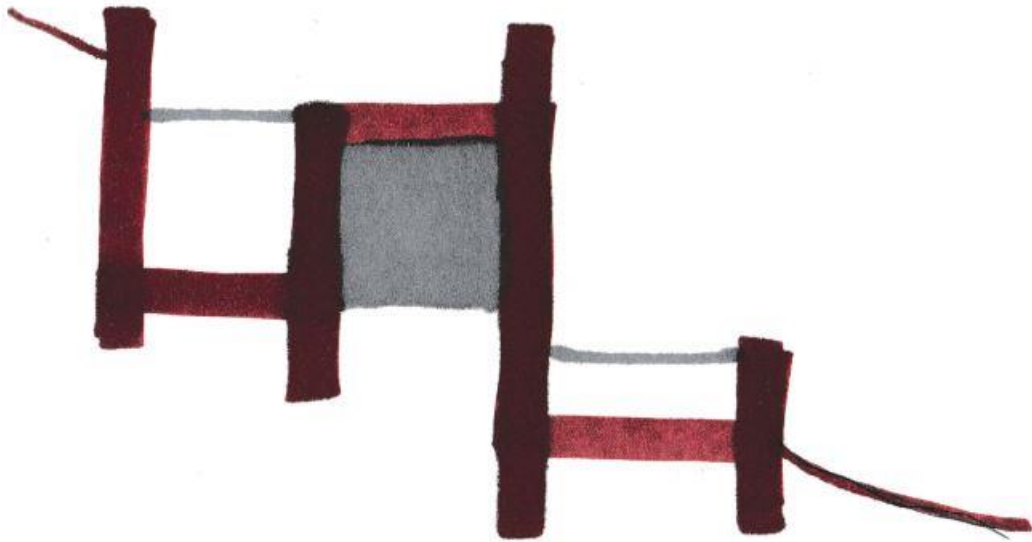


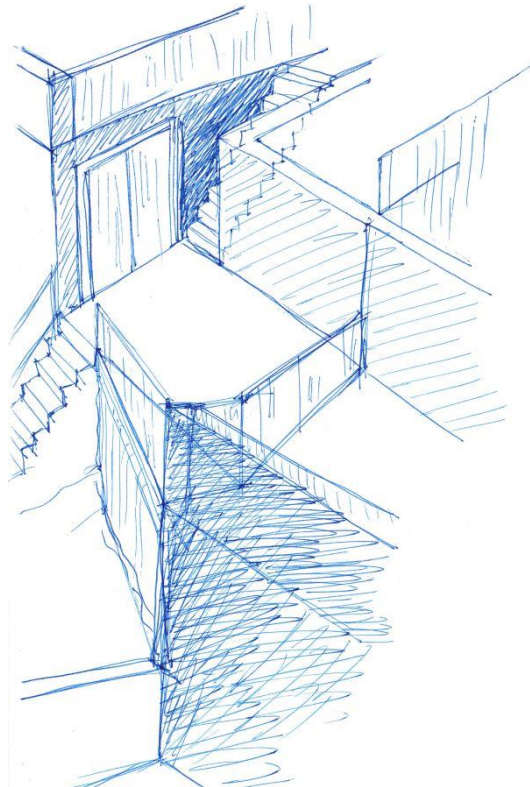
FAL-FÜRDŐ

BEÖTHY-MOLNÁR DOROTTYA KLÁRA



Tartalomjegyzék:

- Bevezetés
- Alapkoncepció, alapfogalmak
- Somló-hegy, mint helyszín
- Telekre helyezés és anyaghasználat
- Alaprajzi kialakítás és a funkciók elhelyezése
- A tervezett fürdő használatának funkcionális képe
- Források
- Tervlapok



Bevezetés

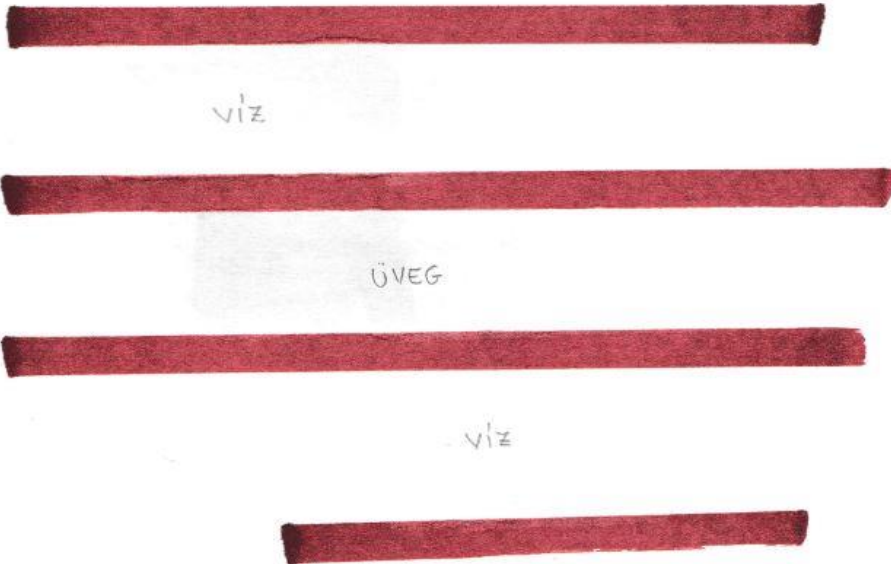
Amikor először hallottam róla, már akkor felkeltette érdeklődésemet a kiírás, ebben biztosan közrejátszott az is, hogy Erdélyt, mint tájat mindig is valami gyermeki csodálattal szemléltem, de a kis léptékű hagyományos módszerű közösségi építkezés hagyománya is érdekes kiindulásnak tetszett, nem beszélve a festői tájról, amely a tervezési helyszínként választható volt.

Mindenképpen valami kreatív munkára ösztönző, kihívást jelentő munkát szerettem volna magamnak, amihez kell az elhatározás és lelkesedés. Ezek miatt esett a választásom a Fürdő a felszínen témára az Ipar Tanszék kiírásában. Itt szeretném megköszönni Vasáros Zsolt tanár úrnak a konzultációs segítséget, és a belém vetett bizalmat.

A fürdőről, mint építményről első útmutatóként a tervezési irányomhoz két híres épület jutott eszembe, egyik Louis Kahn Salk Institute San Diegoban található kutatóintézet épületegyüttese, amelyben részt vettem egy építészeti bejárason tavaly. A tervemhez az épületrészek szakaszos sorolását és a környezethez való viszonyát, panoráma kialakítását emeltem ki követendő példaként. A másik Péter Zumthor svájci fürdője, melynek építészeti megformálását, a fényel és felületekkel való játékát, megrendezettségét, egyértelmű lényegre törő hangulatképzését mindig is példaértékűnek tekintettem. Továbbá az autentikus és időtálló anyaghasználatot is szem előtt tartottam, amely mindkét fent említett épületnél megjelenik.

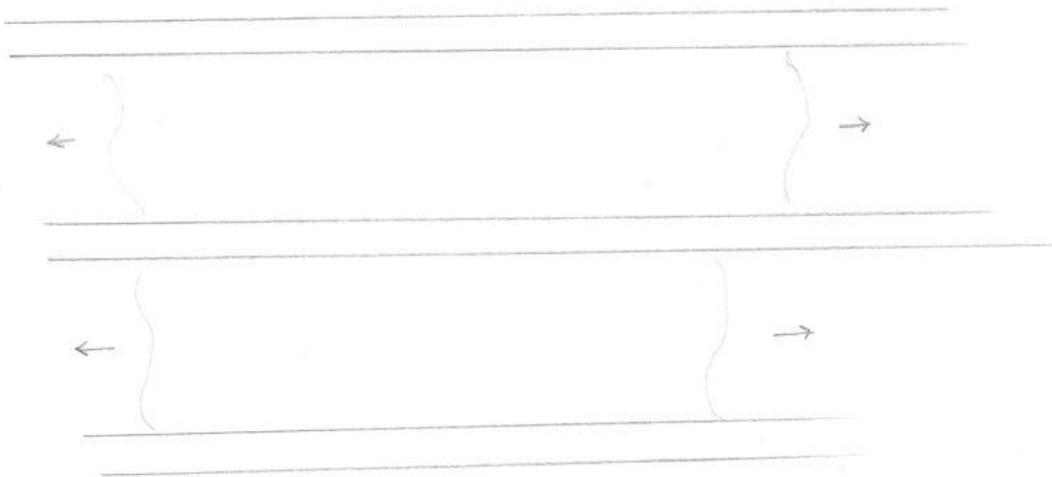
Alapkonceptió, alapfogalmak

Célom az adott tájba épülő támfalba illő olyan lépcsőzetes beépítés kialakítása volt, amely kiaknázza az adott panoráma lehetőségét a környező vidékre, és emellett belső téri élményt is nyújt.



Alapkonceptióként az épülő támfal rendszer és a bele helyezett fürdő egységének kialakításához a támfalakat, mint fő motívumokat vettem. Innen a fal-fürdő elnevezés a tervhez. Ezek közé a víz és üveg terek; hangsúly szempontjából domináló kő támfalak erőssége mellett; elmosódó lágú de rendezett struktúráját terveztem meg.

A falak fő-rendszerébe helyezkedő „rejtőzködő” helyiségekkel kialakított letisztult alaprajzi kialakítású fürdőt törekedtem létrehozni.



Szeretnék letisztázni néhány alapfogalmat, amelyek igen nagy szerepet kapnak a következő oldalakon megjelenő pályamunkámban és annak megértéséhez elengedhetetlenek.

Fal: Téglából, kőből, betonból v. más építőanyagból készült, függőleges síkú épületrész helyiségek elhatárolására, ill. további épületrészek (födémek, tető stb.) tartására.

Támfal: Megtámasztásra, felülről v. oldalról jövő nyomás ellen épített fal.

Fürdő: Olyan egészségügyi intézmény, amely látogatói számára lehetővé teszi a kád(ak)ban, medencé(k)ben való fürdést. Ennek épülete, ill. beépített területe.

A fürdő tervezés alapszabványait átnézve, funkcionális működését elemezve, egykor fürdőben dolgozó és erdélyi, ottani közösségi fürdő gyakori látogatóját kikérdezve jutottam el addig, hogy sikerült megalkotnom egy alapvető elvárás-rendszert, amelynek ezután megfeleltethettem a tervemet.

Somló-hegy, mint helyszín

A tervezés egyik első fázisaként elengedhetetlennek tartottam Somló-hegy és környékének alapos megismerését, hiszen a helyszín a terv elválaszthatatlan részeként létezik. A következőkben felsorolok pár adatot és érdekességet, hogy az olvasó is jobban megértse és átlássa a helyszín milyenségét, a tervezési környezetet.

- Somló név abból ered, hogy régen a hegy tetejét somfa erdő borította
- Bakony és Kisalföld találkozásánál helyezkedik el
- 432 méter magas
- haranghegy
- vulkanikus kialakulás
- bazalt vulkánok között
- alsó rétegek: tengeri üledék maradványok, mállékony bazalt
- szőlőművelésre kiválóan alkalmas (hőtároló és visszaverő képesség)
- hazánk legkisebb alapterületű borvidéke
- 40 szőlőfajta honosodott meg (főként száraz és félszáraz ünnepi borokhoz)
- híres innen származó bor a „nászéjszakák bora” monda szerint elősegíti a fiúgyermek esélyét

- a hegy környékén római romok maradványai utalnak az ókorban létezhetett fürdő és bor paradicsomra
- tatárjárás után építették a várat az északi oldalon a hegy tetejére, alaprajza szabálytalan
- várhoz vezető bortúrákat szerveznek (ezeknek része borkóstoló, helyi ételkülönlegességek kipróbálása, múzeum-látogatás, akár szálláslehetőségekkel is), ilyenkor a helyi borospincék nyitva várják a látogatókat
- Somlói Borok Háza (borászati hagyományok, történelem, helyi különlegességek)
- a hegy oldalán több kápolna található: Szent Margit, Szent Ilona, Szent Márton
- 3 vízvételi lehetőség található a hegy oldalán:
 - Séd-forrás (nyugat)
 - É:47.145419000, K:17.361518000
 - Somló-hegy nyugati oldalán található
 - 1877-ben építették a jelenlegi építményeket
 - közösségi összefogással épült
 - 2005-ben felújításra került
 - elhanyagoltság miatt a forrás többször el is apadt
 - 2013 újabb felújítás (eredeti állapot visszaidézése) (kővel lefedik állatok igitának, télre leveszik lefagyás veszélye miatt)
 - Márton-forrás (kelet)
 - É: 47.152546000, K:17.377949000
 - Vásárhelyi kút (dél)
 - É: 47.139754000, K:17.370164000
- Szent István kilátó
- Szent István gránit szobor
- 16,5 méteres fakereszt (közösségi megvalósítás)
- 1992-ben tájvédelmi körzetté nyilvánították Somlót (Balatonfelvidéki Nemzeti Park része)

Tehát egy pihenésre ideális turisztikai helyszín, ahol kisebb látványosságok találhatóak, és a vidéket szervezett programokkal teszik izgalmasabbá a helyiek. Borászatok és szőlők övezte hegy, melynek oldalában és közelében gyógyító-hatású víz található a forrásokban és kutakban. Emellett pedig a helyi közösség erős összetartása is figyelemre méltónak bizonyult.

Telekre helyezés és anyaghasználat

Miután megismertem a helyszínt és a helyi építészeti szokásokat, tisztázódott a tervem is, hiszen mind a helyszínre helyezés mind az anyaghasználat elkészíthetővé vált.

A telekre helyezésnél a panoráma lehetősége fontos szempontként volt jelen, mind a Somló-hegyre keleti kilátást biztosító emelkedő és a nyugati sík-tájra irányuló lejtő adta lehetőségek kihasználása miatt.

A támfal-rendszer merőben lekorlátozta a fürdő telken elfoglalt helyét, és a rendszerből adódóan értelemeszerű a többszintes kialakítás a támfalak lépcsőztetésével összekapcsolva a fürdő kialakítását.

Az anyaghasználatnál, az időtállóság felvetése és a helyi feltalálhatóság alapján a kőre esett a választásom. Az anyag ideálisnak bizonyult az épületemhez, hiszen a telken álló ház és borospince falai ebből épültek, így ezeket szoros kapcsolatba hozza látvány szempontjából az épületemmel, és ezzel a helyi környezetbe illesztést segíti. A támfal rendszer kőből építése sem számít új dolognak, a környéken számtalan támfal található ilyen módon megalkotva. Az alapkonceptióm pedig megvalósítható vele. Emellett a kőfalak közé harmonizálva beilleszthető az üveggel határolt tér vagy vízfelület.

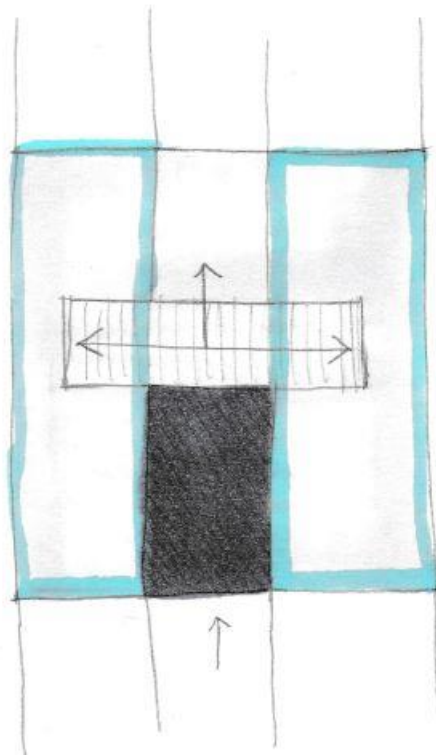


Alaprajzi kialakítás és a funkciók elhelyezése

A telek adottságaiból adódóan 3 szintre osztottam fel a fürdő-létesítményt, de kiszolgáló-helyiségek egy szinten kaptak helyet közepén, és alatta, felette vízcserélt medencék kaptak helyet, így a medencékből és a mellettük kialakított teraszokról zavartalan panoráma alakul ki nyugati és keleti irányokba egyaránt.

A funkcionális helyiség-blokk a fürdők szokásos tisztasági-megközelítés útvonalán alapul.

Valamint egy központi helyen egybefüggő lépcsőt terveztem, így a fürdőző részre kiérve minden irár



A legalsó szint egyben egy medence, amelyet támfal vesz körbe, a szélén körben végig ülőpad kialakítással.

Az alsó 120 cm mély kényelmes ülőmedence szélén a felette lévő terasz segítségével egy zuhogóval elzárt barlang alakítottam ki, ami több szempontból kedvező, hiszen a meleg víz miatt a levegő telítettebb és melegebb is lesz odabent.

A medence másik oldalán a támfal kiszélesítése pultként funkcionál a borral kapcsolatos rendezvények helyszínéül szolgálhat.

A középső szinten a ház oldalával egy szintmagasságú bejáratral rendelkező öltöző és mosdó blokk található, mely zsilipelt megközelítéssel teszi lehetővé a fürdőbe való bejutást, emiatt és a meleg vízü medencék miatt a fürdő télen is üzemeltethető. A ház felől külön bejáratral könnyen megközelíthető a gépészeti helyiség. A blokkból egy teraszra ér ki a látogató, ahol kevés számban napozásra is nyílik lehetőség, de innen indul fel és le is a lépcső, melyeken a medencékhez juthat el.

A felső részre felérve jobbkéz felől egy kisebb 120 cm mélységű ülőmedence balkéz felől pedig egy 140 cm mélységű álló medence, amely a támfalak közt hosszított alakban végig érve biztosít kilátást a Somló-hegyre. Szintén balra található a bejárati blokk tetején kialakított napozó terasz is, melyről ugyancsak immár mindkét irányban kilátás nyílik a tájra.

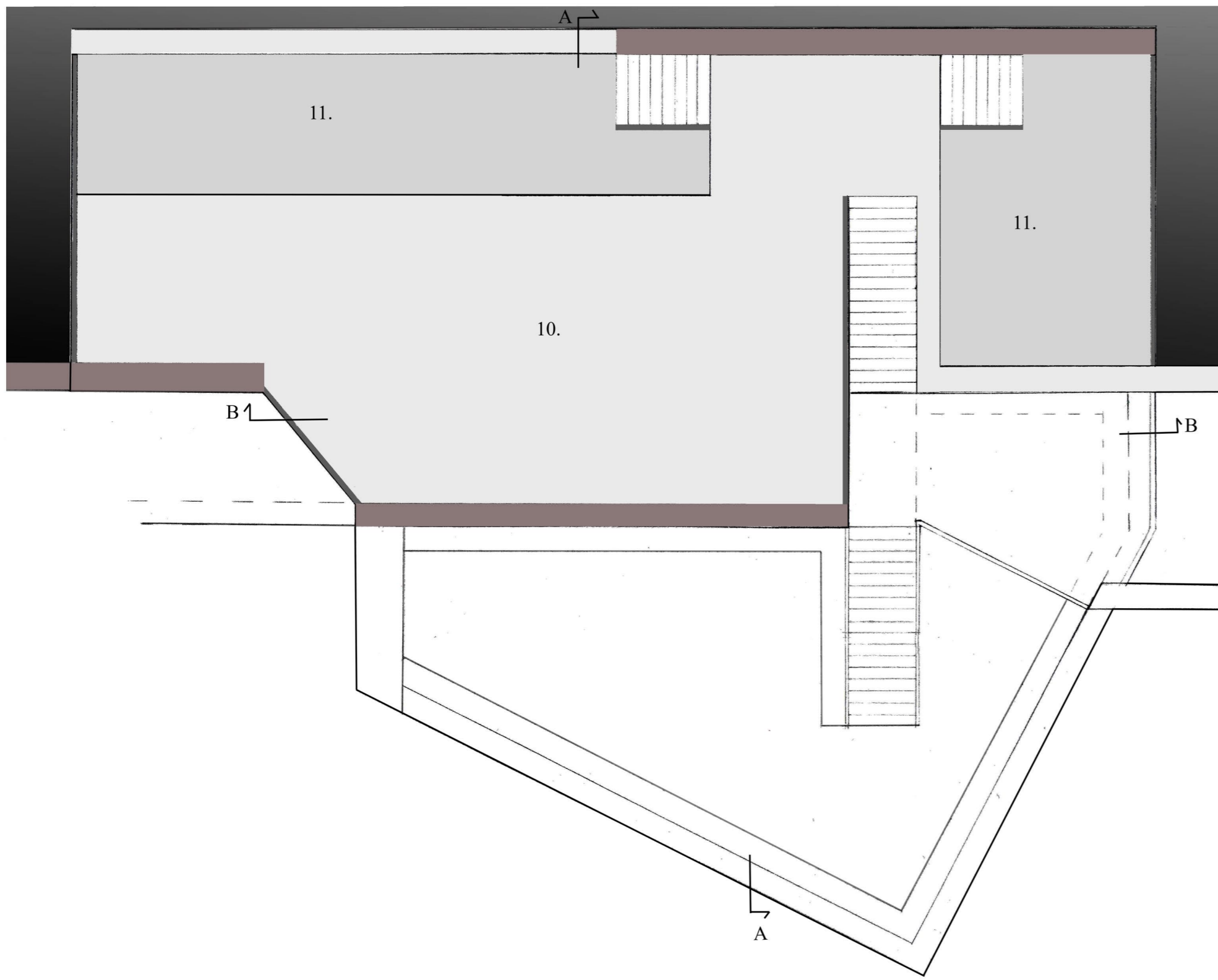
A tervezett fürdő használatának funkcionális képe

A ház és a fürdő a telken egységet alkotva igyekeznek az odalátogatók minden igényét kielégíteni. A házban szállás lehetőség biztosítható, itt váltható meg a jegy a fürdő használatához is. Megfontolandó ötletnek tartom a házban elszállásolt vendégek a borászat és a fürdő által nyújtott szolgáltatásokat is igénybe vehessék egyaránt, a három helyszín így összekapcsolódva működhetne.

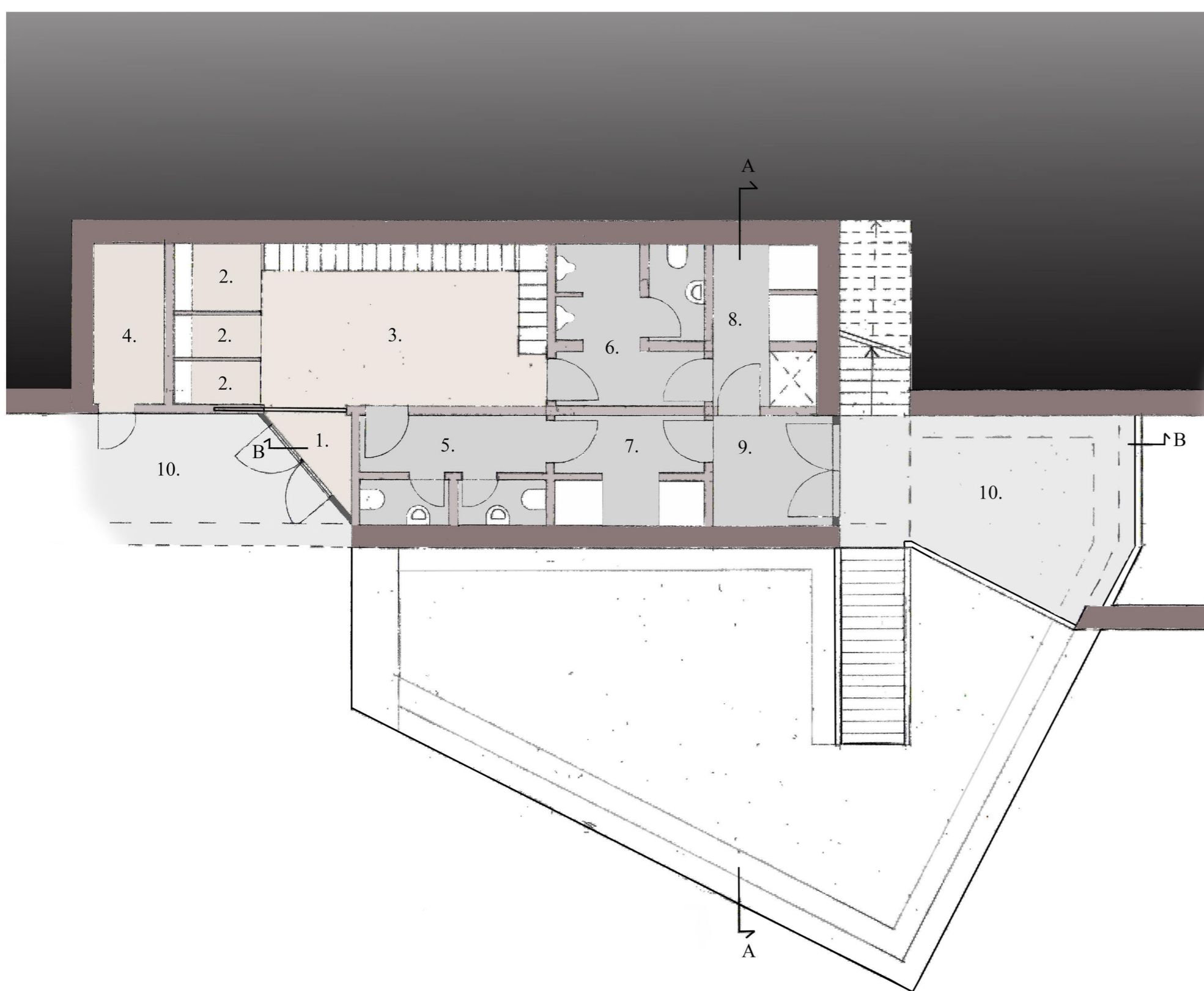
Források:

- <http://mek.oszk.hu/adatbazis/magyar-nyelv-ertelmezo-szotara>

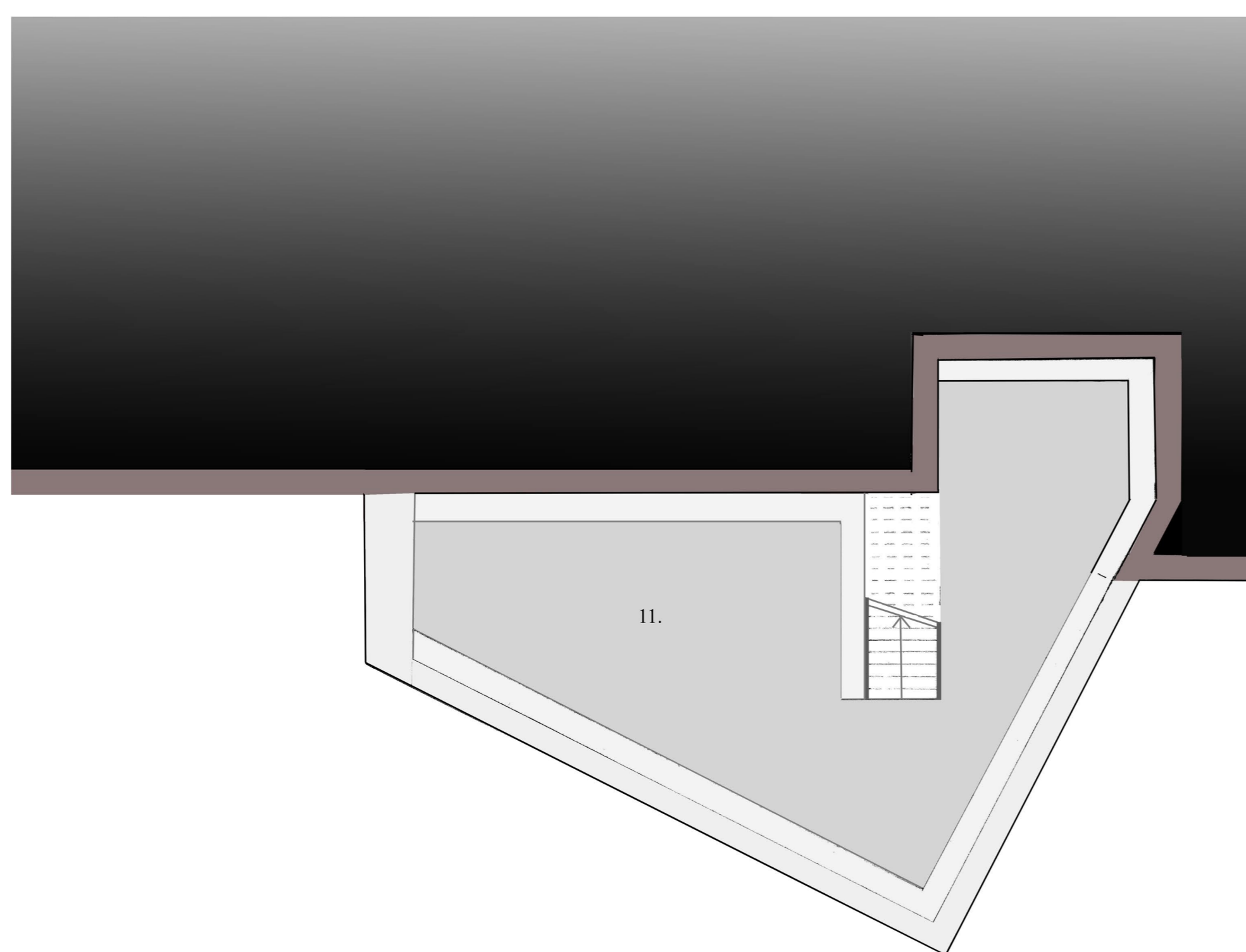
A következő oldalakon a dolgozatomhoz fűzöm az elkészített tervlapokat.

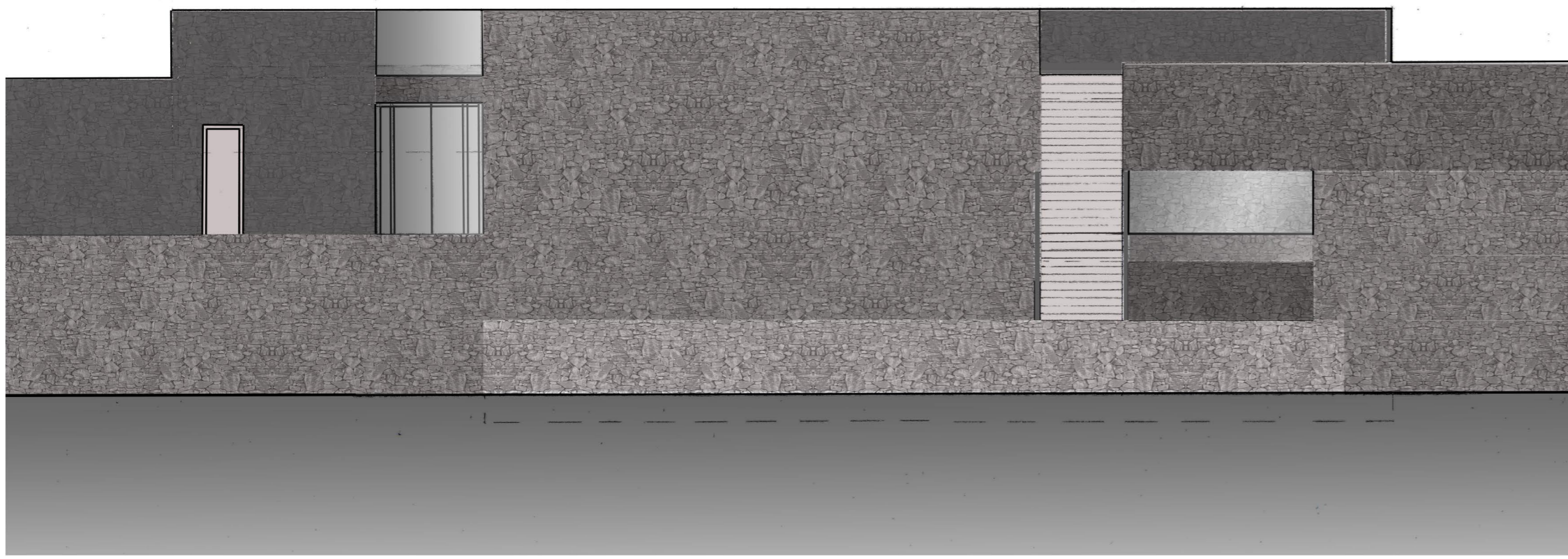


HELYSZÍNRAJZ M=1:500



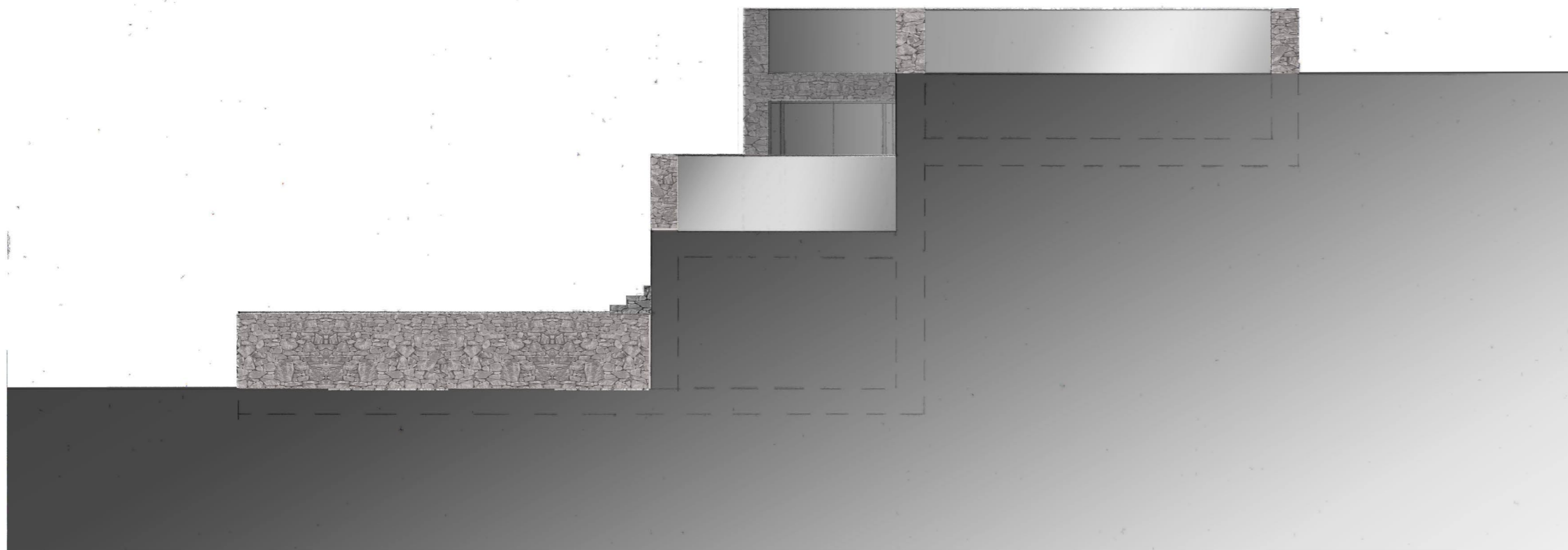
ALAPRAJZOK M=1:100



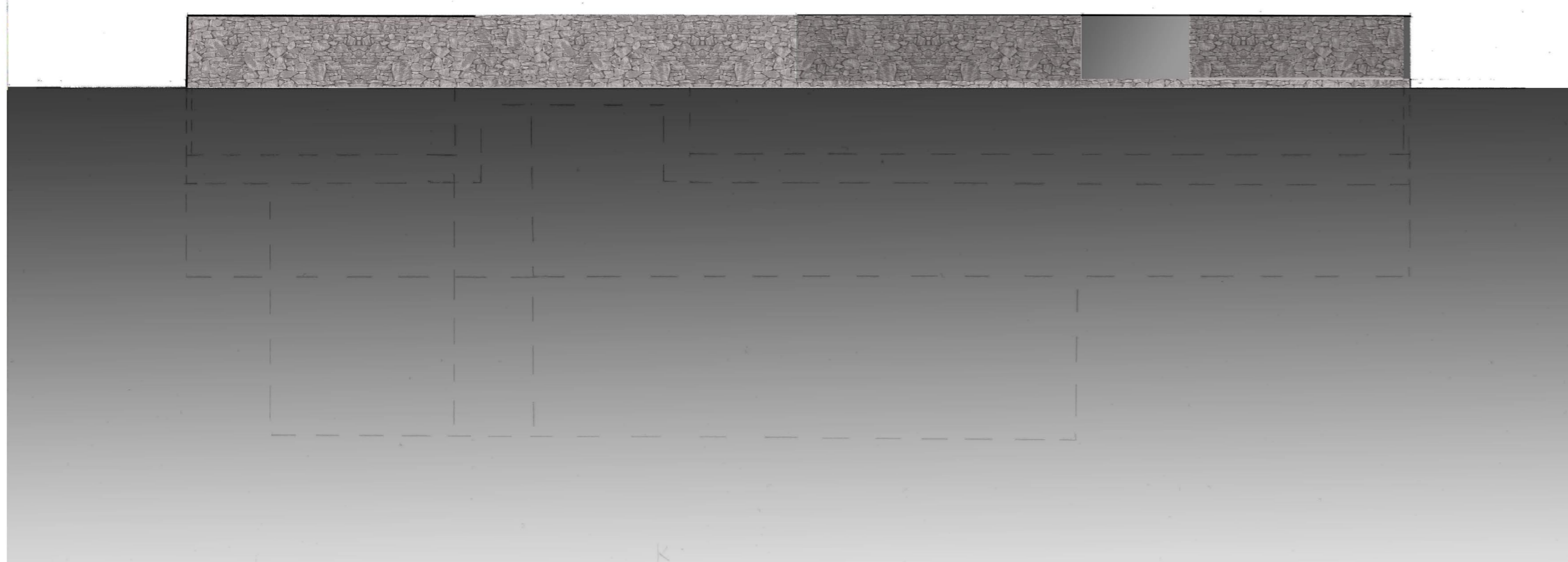


HOMLOKZATOK M=1:100

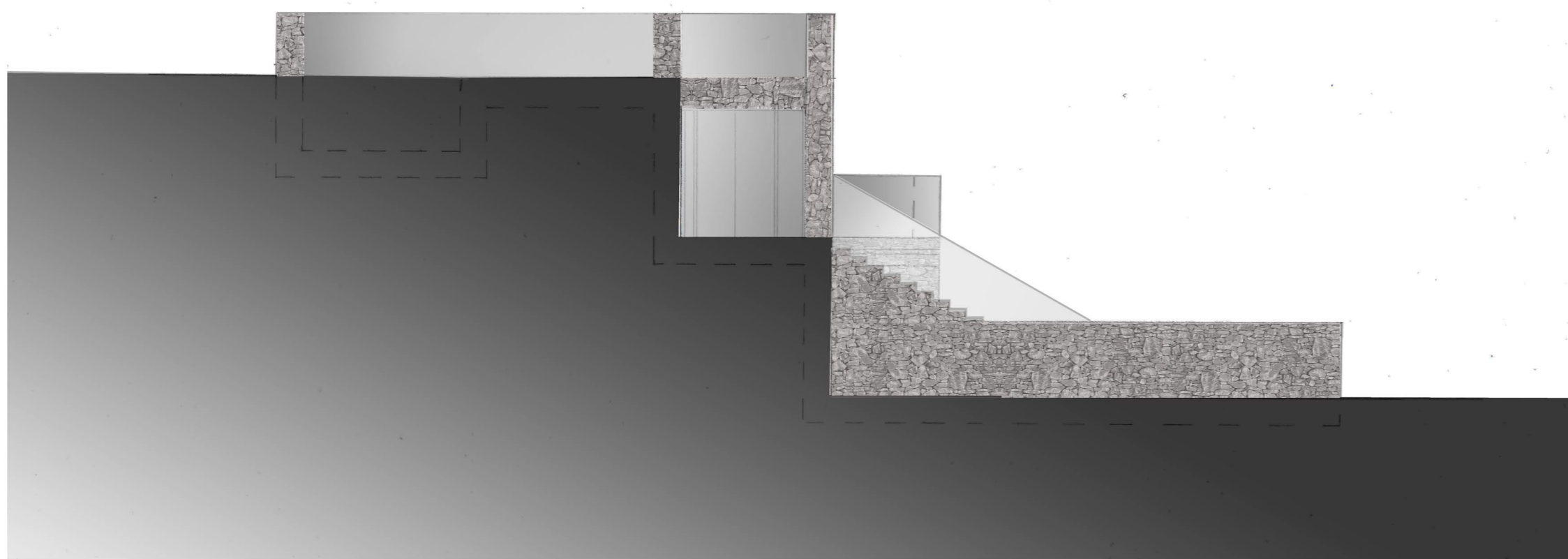
KELETI



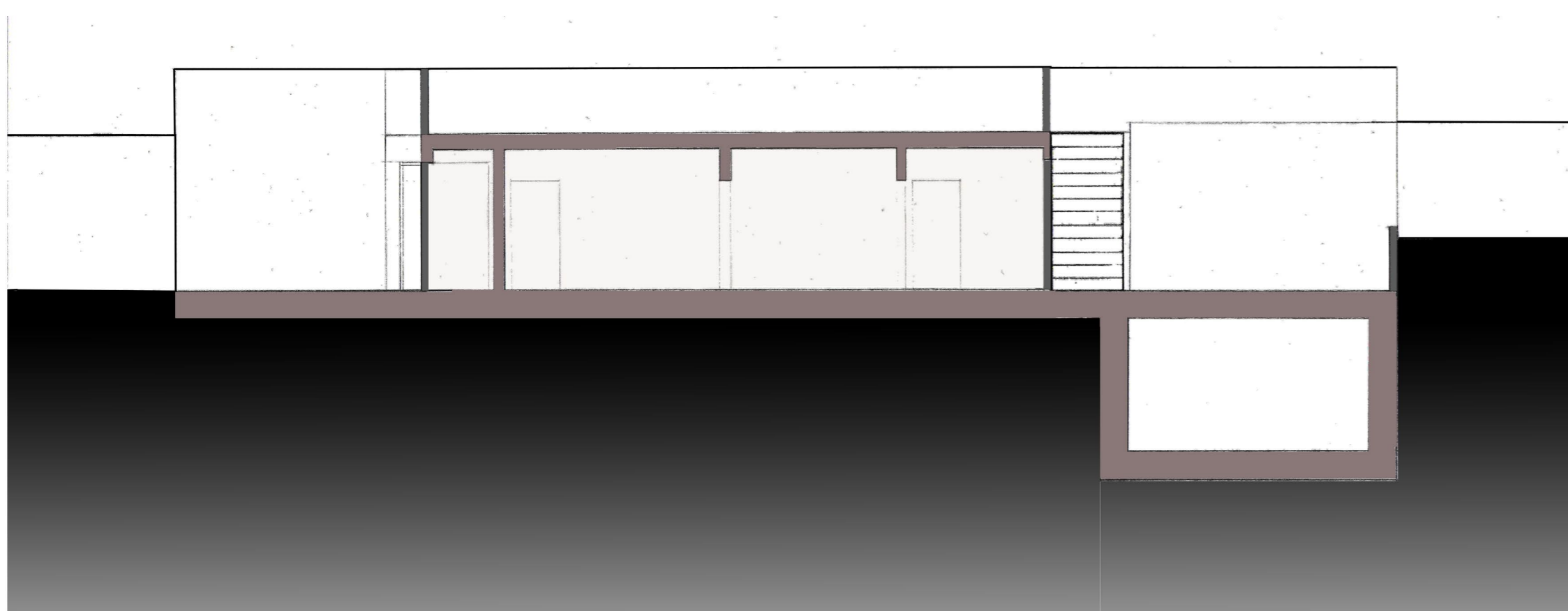
DÉLI



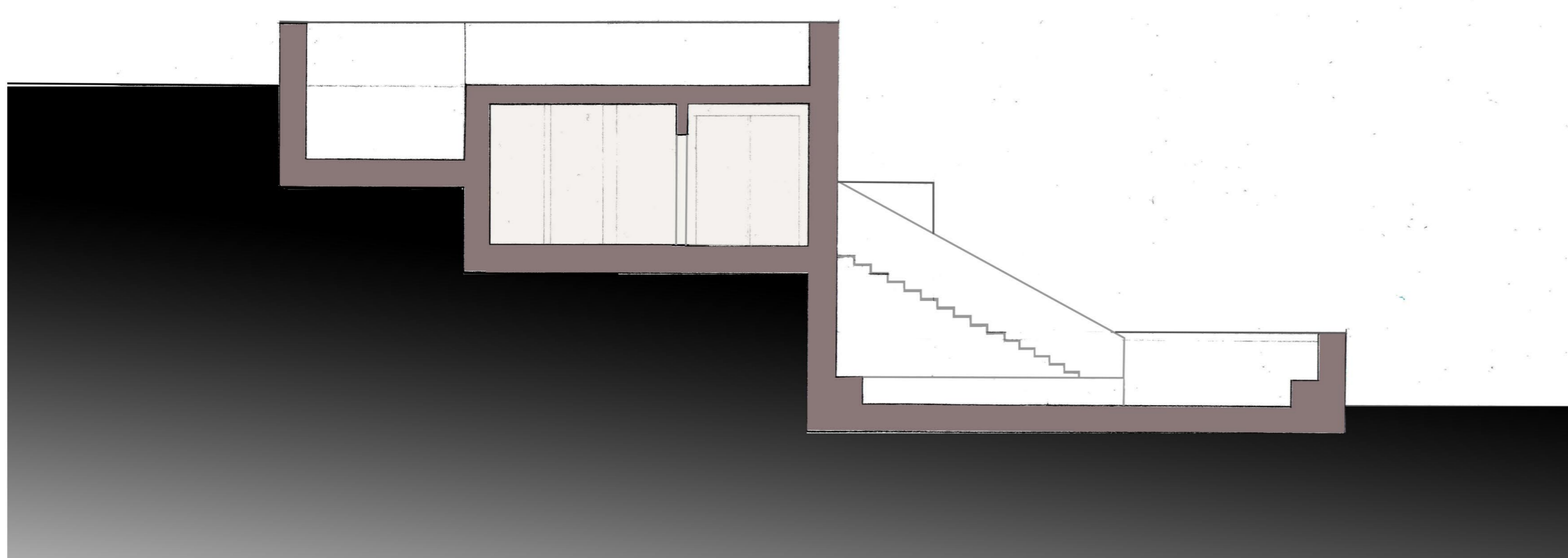
NYUGATI



ÉSZAKI



METSZETEK M=1:100



FAL-FÜRDŐ / BEÖTHY-MOLNÁR DOROTTYA KLÁRA / VASÁROS ZSOLT

IDENTITÁS ÉS KULTÚRA 6.
TDK'18

IPARTANSZÉK
www.ipar.bme.hu